

KLIMA- OG
FORURENSNINGS-
DIREKTORATET

Miljøringen

Kostholdsråd, forurensete sedimenter – forholdet til vannforskriftens krav

22. november 2012

Kristine Mordal Hessen,
seksjon for sedimenter og vannforvaltning

Innhold

- **Koblingen mellom kostholdsråd og sedimentarbeidet**
- **Sedimentarbeidet og prioriterte stoffer i vannforskriften**
- **Status på Klifs arbeid med prioriterte stoffer i vannforskriften**

Hva er kostholdsråd?

- **Høyt innhold av miljøgifter i fisk og skalldyr funnet i noen fjorder og havner**
- **Mattilsynet advarer mot å spise visse typer selvfangnet fisk og skalldyr fra områdene**

Forurensningsfri framtid

 MATPORTALEN.NO Informasjon om mat og helse fra offentlige myndigheter

Matvaregrupper Råd til spesielle grupper Kosthold og helse Matsmitte og hygiene Uønskede stoffer i mat Merking Verktøy Fysisk aktivitet

Du er her: [Matportalen.no](#) / [Verktøy](#) / [Advarsler](#) / Unngå fisk og skalldyr fra visse havner, fjorder og innsjøer

Unngå fisk og skalldyr fra visse havner, fjorder og innsjøer

Mattilsynet Publisert: 22.02.2011 Sist endret: 29.02.2012 [Del/Tips](#) [Skriv ut](#)

Når fisk og skalldyr fra forurensede områder har for høyt innhold av miljøgifter, gir Mattilsynet anbefalinger om å begrense eller ikke spise visse typer sjømat fra disse områdene.

Foto: Mattilsynet

Her finner du [Oversikt over havner, fjorder og innsjøer med forurensning](#)

I noen forurensede områder er det funnet høyt innhold av miljøgifter i fisk og skalldyr. I slike tilfeller advarer Mattilsynet mot å spise visse typer selvfangnet fisk og skalldyr fra områdene.

Advarslene fra Mattilsynet gjelder deg som fisker og fangster til eget bruk. Du må selv ta ansvaret for at maten du fangster eller høster ikke utgjør noen helsefare. Som hjelp gir Mattilsynet advarsler. Slike advarsler er ofte basert på miljøundersøkelser.

MER HOS OSS

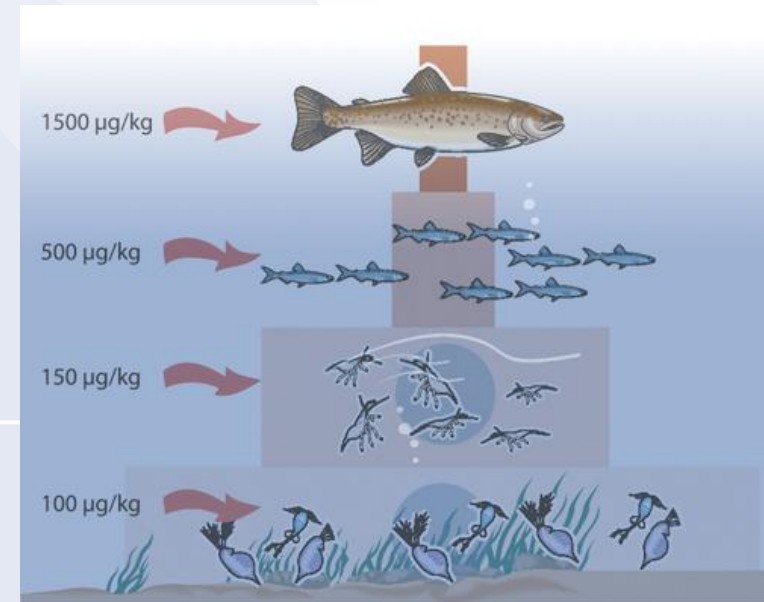
- [Oversikt over havner, fjorder og innsjøer med forurensning](#)
- [Miljøgifter](#)
- [Dioksiner og PCB](#)
- [Bromerte flammehemmere](#)
- [Ikke spis fiskelever fra selvfangst](#)
- [Ikke et mykje stor ferskvassfisk](#)
- [Plukk skjell fra ulike steder, gjerne i åpne farvann](#)
- [Advarsel for kamskjell og o-skjell](#)

MER HOS ANDRE

- [Miljøstatus.no - kostholdsråd](#)
- [Statens kartverk - grunnlinjer](#)
- [Fiskeridirektoratet - Forbud mot fritidsfiske av ål](#)

Kostholdsråd – Arbeidsfordelingen mellom Mattilsynet og Klif?

- **Mattilsynet er myndighet på alt som gjelder mat – også kostholdsråd og omsetningsforbud**
- **Klif ansvar for miljøovervåking generelt**
- **Mattilsynet har noe egen overvåking**
- **Mattilsynet bruker i hovedsak rapporter fra Klif til å vurdere kostholdsråd**

Klifs arbeid med forurenset sjøbunn

- **St. meld nr. 12 (2001-2002) ”Rent og rikt hav”**
- **St.meld. nr. 14 (2006-2007) ”Sammen for et giftfritt miljø”**
- **Overordnet målsetting:
Gjenskape rent miljø der det er gamle forurensninger på sjøbunnen**
- **Hindre miljøgifter å spre seg videre eller å bli tatt opp i planter, dyr og mennesker**

Områder med kostholdsråd ble høyest prioritert

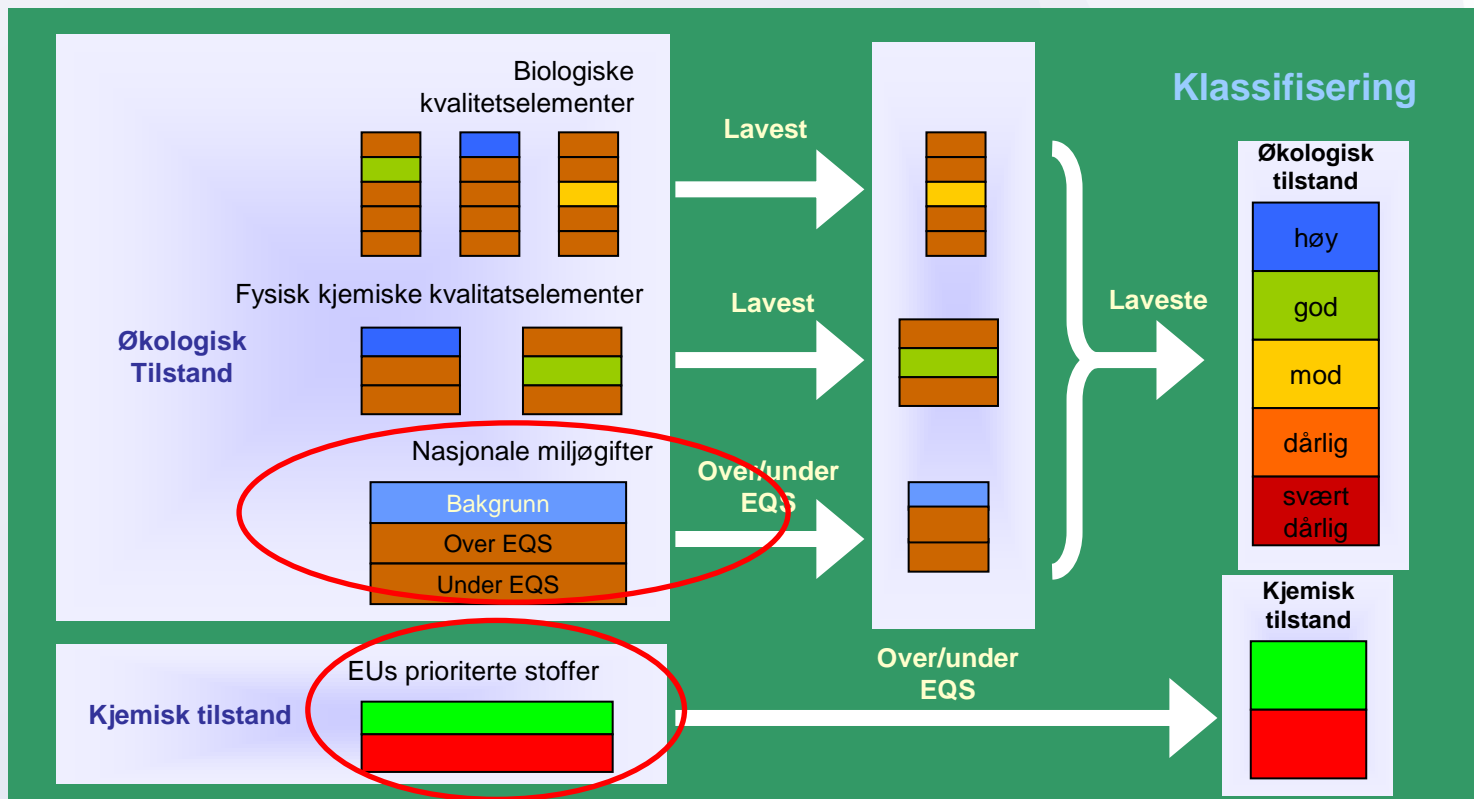
Sedimentarbeidet og prioriterte stoffer i vannforskriften

- **Krav til god økologisk og god kjemisk tilstand i vannforekomsten**
- **Alle utslipp som medfører at kravet om god kjemisk tilstand ikke kan oppfylles: tiltak må gjennomføres**
- **Sedimentene kan være en av flere kilder der det må gjøres tiltak for å nå målene i vanddirektivet**

Klassifisering

- God kjemisk tilstand - grenseverdier for miljøgifter ikke overskrides i vann, sediment eller organismer.
- Kjemisk tilstand – EUs prioriterte stoffer
- Økologisk tilstand – nasjonale miljøgifter

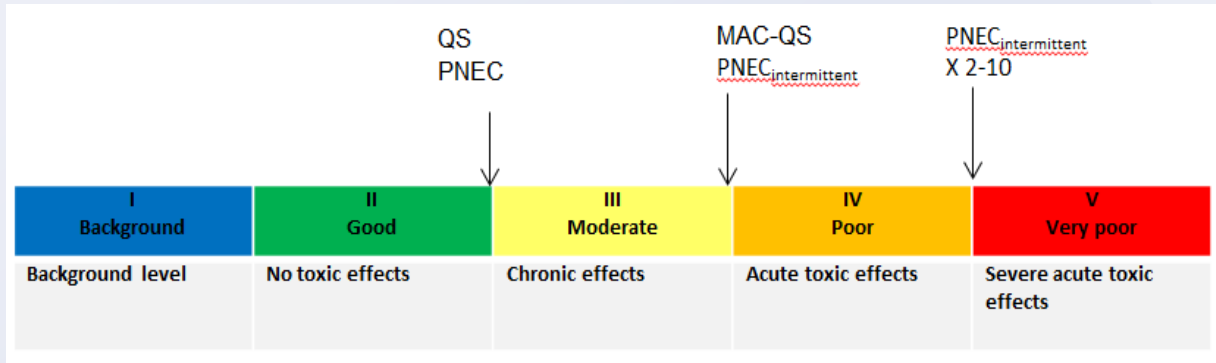
Overvåke i sediment og biota i stedet for vann?

- Datterdirektivet har definert miljøkvalitetsstandarder (EQS) for 33 prioriterte stoffer, men ingen av disse i sediment
- Viktig for Norge å kunne fortsette å overvåke i sediment og biota i stedet for vann

Fastsetting av EQS i sediment og biota

- Revidere klassifiseringssystemet fra 2007
- Utarbeide nye grenseverdier i sediment og biota for EUs prioriterte stoffer
- Følger teknisk veiledning fra Kommisjonen
- Beholder 5-delt klassifiseringssystem

Lokale tilpasninger

- **For prioriterte stoffer avhenger biotilgjengeligheten av organisk innhold i sedimentene**
- **EU opererer med et høyere standard organisk innhold enn det som er representativt for norske forhold**
- **Bruker 1 % organisk innhold i Norge**

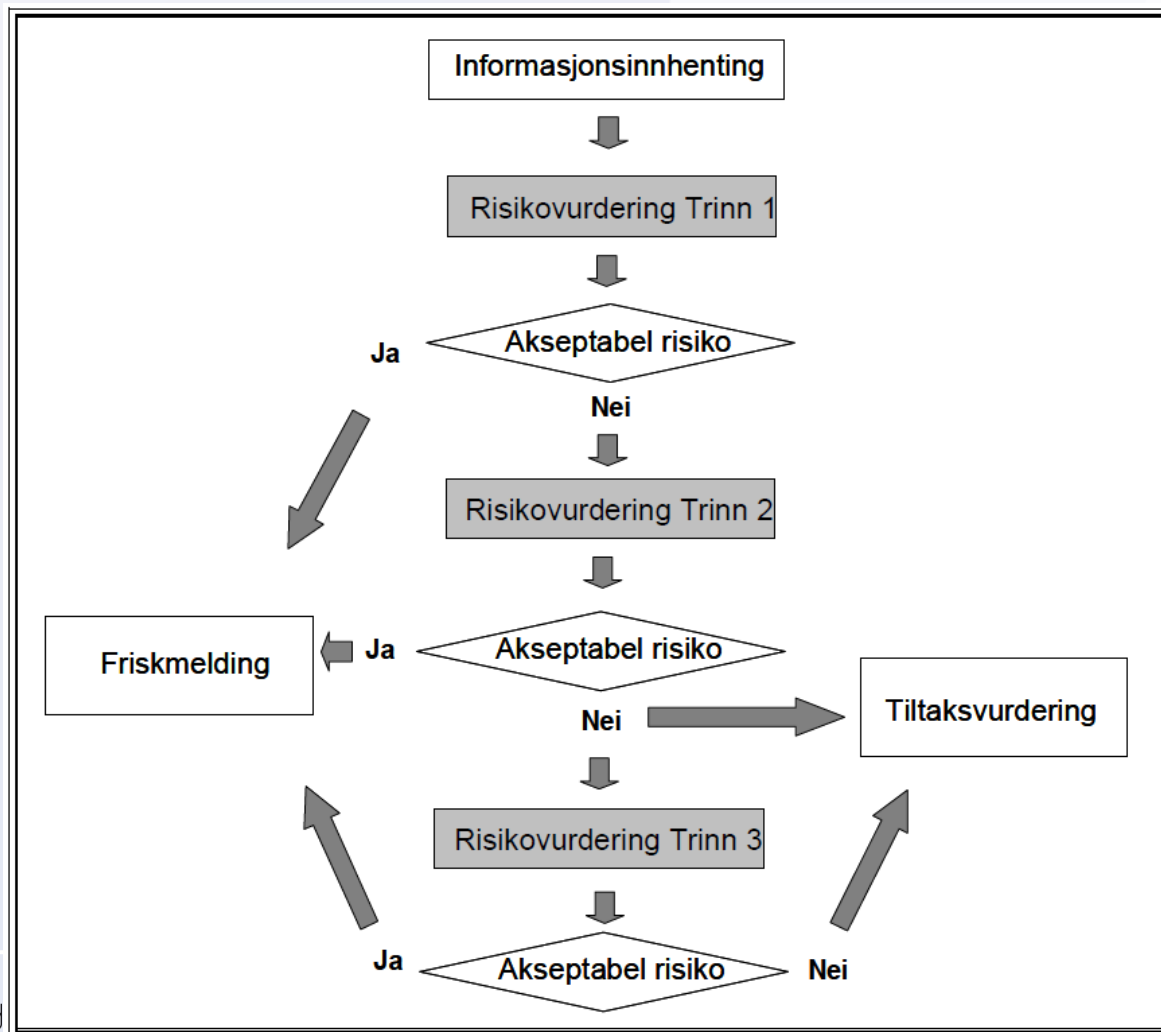

Forholdet mellom EQS og risikovurdering av forurenset sediment?

- **Overskridelser av EQS i vann utløser tiltak**
- **EQS i sedimenter er mer usikre pga lokale variasjoner**
- **Ikke like rigid evaluering av sediment-EQS**

Risikobasert system

Nasjonale miljøgifter

- **Stoffer som slippes ut i betydelige mengder.**
- **Fokuserer på den nasjonale prioritetslisten som består av 30 stoffer og stoffgrupper**
- **Utvikler EQS i vann, sediment og biota for de relevante stoffene**
- **Sammligner med overvåkingsdata for å identifisere stoffer som overskrider EQS**

Forurensningsfri framtid

Revisjon av prioritetslisten

- **15 nye stoffer er foreslått inn på EUs liste over prioriterte stoffer**
- **Foreslått strengere miljøkvalitetsstandarder for 4 av de eksisterende stoffene**
- **Miljøkvalitetsstandarder for 8 nye stoffer i biota**
- **Mindre strenge overvåkingskrav til stoffer som «finnes overalt»**
- **Skal gjennom politikken, så her kan det kan skje endringer**

Revisjon av prioritetslisten: 15 nye stoffer

- **EE2 (17 alpha-ethinylestradiol)**
- **E2 (17 beta-estradiol)**
- **Diclofenac**
- **Aclonifen**
- **Bifenox**
- **Cybutryne (Irgarol®)**
- **Cypermethrin**
- **Dichlorvos**
- **Dicofol**
- **Heptachlor/Heptachlorepoksid**
- **Quinoxifen**
- **Terbutryn**
- **Dioksin inkludert dioksinlignende PCB.**
- **HBCDD (heksabromsyklododekan)**
- **PFOS Perfluoroktan sulfon syre og and perfluorooctane sulfonyl fluoride**

- **Legemidler**
- **Bruk mot skadedyr i landbruk og akvakultur**
- **Industri og produkter**

Takk for
oppmerksomheten

*Foto: Jonas
Thormar*